

Kestävän liiketoiminnan kehittämismallin rakentaminen -hanke (KESMA I)

Kestävyyden osa-alueet maaseutumatkailussa

Ekologinen

- energian säästäminen (sähkölaitteet, kulutuksen tarkkailu)
- veden säästäminen (vesikalusteet, kulutuksen tarkkailu)
- päästöjen vähentäminen (ympäristöystävälliset pesuaineet)
- jätehuolto (lajittelu, kierrätys, kompostointi)
- kuljetukset (liikenne, yhteistyö)
- raaka-aineiden hankinta (lähiruoka, verkosto)
- ympäristövastuullinen rakentaminen (materiaalit, työmenetelmät)
- luonnonsuojelu (vesienhoitotyöt, luonnonsuojelujärjestöjen toiminnan tukeminen)
- ympäristön hoito (talkoot, maaston kuluminen, maisemansuojelu)
- asiakkaiden ympäristötietouden kehittäminen (valistus)

Saavutettavuus

- Sijainti (helposti löydettävissä)
- julkiset liikenneyhteydet (ajo-ohjeet, kartat)
- tilojen ja ympäristön toimivuus
- palvelut (liikuntaesteiset, lapsiperheet, vanhukset, näkövammaiset, kuulolaitetta käyttävät)
- aktiviteetit (välineiden lainaus)
- tiedon saavutettavuus (yhteystiedot, Internet, helppous, henkilökunta)
- verkostoituminen (alueen muut toimijat, kunta tai vastaava)
- palaute (lomakkeet/ sähköposti)
- allergiat (ruoka, eläimet)
- kieliversiot (suomi, ruotsi, englanti)
- savuttomuus
- melu
- moniaistisuus (elämykset)

Kulttuurinen

- paikallisen kulttuurin hyödyntäminen (tuotteistaminen, markkinointi)
- paikallisen kulttuurin suojeleminen (yhdistykset, museovirasto)
- tavat, perinteet, murteet (ohjelmopalvelut)
- oman kulttuurin huomiointi
- epäaitous
- paikallisen kulttuurin tunteminen
- paikalliset palvelut

Sosiaalinen (yleinen)

- yhteisön huomioiminen, yhteisövuorovaikutus
- paikallisuuden esiintuominen (esim. lähiruoka, alihankkijat, ohjelmopalvelut)
- työllistäminen
- nuorisjärjestöt (toiminnan tukeminen)
- oppilaitosyhteistyö (osallistuminen kouluttamiseen, harjoittelijat)

Hankkeessa on tarkasteltu matkailuyritysten palveluita kestävyyden näkökulmasta seuraavilla toimenpiteillä:

Yritysten nettisivujen tarkastelu kestävyyden näkökulmasta

1. Yleisvaikutelma
2. Kuinka kestävyys näkyy yritysten toiminta-ajatuksessa/ arvoissa?
  - ekologinen, saavutettavuus, kulttuurinen, sosiaalinen
  - onko ym. asiat huomioitu? Jos on, niin miten?
3. Onko mainintaa laatu-/ ympäristömerkistä?
  - Joutsenmerkki, Luomu, Maakuntien Parhaat, Puhtaasti Kotimainen, Laatumoni, Palvelua Sydämellä jne.

Yrityshaastattelut

- haastateltu puhelimitse 84 yrittäjää, joista 20 Etelä-Pohjanmaalta
- matkailuyritykset pitävät kestävään matkailuun panostamista kilpailuetuna, mutta eivät ole juurikaan käyttäneet tätä etua markkinoinnissaan
- näkökulman muutos: kustannussäästöistä lisäarvon tuottamiseen ja markkinoinnissa yleisistä hyötynäkökulmista asiakashyötyihin
- nettisivuanalyysin tulokset ja puhelinhaastattelujen tulokset linjassa toistensa kanssa

Asiakastutkimus

- tutkimukseen osallistui 685 matkailijaa
- vastauksia tapahtumista 44 %, maaseutumatkailuyrityksistä 33 %, leirintäalueilta ja matkailuinfoista 23 %
- tulosten analysointi vielä kesken
- kyselyssä kartoitettiin miten tärkeänä asiakas maaseutumatkailuyrityksessä pitää kestävä matkailun eri osa-alueita ja onko asiakas valmis maksamaan kestävydestä

Kestävyyden näkyvyyden tarkastelu maakuntien kehittämissstrategioissa

Kehittäjähaastattelut

- kehittäjien/ rahoittajien näkemys

Projektin tarkoituksena on syventää tietämystä maaseutumatkailuyritysten asiakkaiden kuluttajakäyttäytymisestä sekä hankealueen yritysten nykytilasta liittyen sosiaaliseen ja ekologiseen kestävyteen. Tältä pohjalta luodaan kestävän matkailun liiketoiminnan kehittämismalli, jonka tarkoituksena on toimia jatkossa työkaluna matkailuyritysten kehittämisessä. Hanketta toteuttavien Jyväskylän ammattikorkeakoulun, Tampereen ammattikorkeakoulun, Vaasan ammattikorkeakoulun ja Helsingin yliopiston Ruralia-Instituutin lisäksi mukana on useita yhteistyökumppaneita, joista yhtenä Seinäjoen Matkailuyrittäjät ry.

KESMA II -jatkohankkeelle odotellaan rahoituspäätöstä marras- joulukuun vaihteessa.

LISÄTIETOJA HANKKEESTA:

Petra Blinnikka, 040 539 9185, petra.blinnikka@jamk.fi

www.jamk.fi/kestavamatkailu

Kestävän matkailun seminaari 25.10.2011 Mäntässä

Aarre Kulmala, Tellervo Lahti ja Sanna Jyllilä osallistuivat seminaariin.

”Kestävän matkailun seminaarissa 25.10.2011 pureuduttiin maaseutumatkailun ekologiseen ja kulttuuriseen kestävyteen sekä esteettömyyteen.

Esteetöntä matkailua seminaarissa käsittelivät tekniikan tohtori, toimitusjohtaja Jukka Jokiniemi sekä yrittäjä Juha Happonen. Jokiniemen puheenvuoro oli erittäin avartava ja herättelevä. Hän korosti sitä, että pienilläkin teoilla saadaan paljon aikaiseksi. Aina ei tarvita suuria investointeja, vaan enemmänkin asiakaslähtöisyyttä palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kalastusohjelmalveluita tarjoavan Juha Happonen kokemuksen mukaan esteettömiä palveluita tarvitsevat eivät enää ole marginaaliryhmä, vaan tulevaisuudessa yhä tärkeämpi asiakasryhmä.

Filosofian tohtori, yrittäjä Tom Selänniemi korosti, että kukaan ei halua matkustaa pilattuun ympäristöön eikä nauttia lomastaan sosiaalisten ongelmien keskellä. Ilman kestävyden huomioimista kannattava matkailuliiketoiminta ei ole enää mahdollista. Luontoloma Lepänjuuri on konkreettinen esimerkki siinä, miten ekologisuus näkyy kokonaisvaltaisesti yrityksen toiminnassa. Kulttuurisesta kestävydestä esimerkkinä oli seminaaripaikka, Mäntän Klubi, josta omassa puheenvuorossaan kertoi yrittäjä Iris Mäkinen.

Perinteitä kunnioittavan, maukkaan lounaan jälkeen lehtori Susanna Nuijanmaa esitteli välähdyksiä KESMA I –hankkeen tutkimustuloksista, jonka jälkeen osallistujat jakautuivat työpajoihin pohtimaan ekologisen ja kulttuurisen kestävyden sekä esteettömyyden huomioimista omassa yrityksessään.

Seminaariyleisö oli erittäin aktiivista, keskustelua syntyi ja tähän mennessä saatujen palautteiden perusteella osallistujat olivat tyytyväisiä päivän antiin. Seminaarin järjestelyistä vastasi KESMA I –hanke ja erityisesti Jyväskylän ja Tampereen ammattikorkeakoulut. Puhujien esitysmateriaalit sekä iltapäivän työpajan tulokset löytyvät internetsivuilta: www.kestavamatkailu.fi”

Lähde: www.kestavamatkailu.fi

Koosteen kirjoitti
Sanna Jyllilä